NORAKSTS
Lieta Nr.A421017709
A-01638-11/20

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 23.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I. Višķere,

piedaloties pieteicējas akciju sabiedrības „Air Baltic Corporation" pārstāvim *U.K.* un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts robežsardzes pārstāvei *B.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz akciju sabiedrības „Air Baltic Corporation" (reģistrācijas numurs 40003245752) pieteikumu par Valsts robežsardzes 2009.gada 16.novembra lēmuma Nr.187 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.AA039512) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punkta galvenā inspektore 2009.gada 9.septembrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.AA039512 (turpmāk arī – protokols) *(40.lietas lapa)* par to, ka 2009.gada 9.septembrī plkst. 6.20 akciju sabiedrība „Air Baltic Corporation" ar reisu BT 723 no Tbilisi atveda divas Gruzijas pilsones – *I.D.* (dzimusi 1962.gada */dzimšanas datums/*) un *T.S.* (dzimusi 1989.gada */dzimšanas datums/*) bez derīgas vīzas. Minētajām personām bija Austrijā izdotas patvēruma meklētāja kartes, kas nav derīgas ceļošanai Šengenas valstu teritorijā. Protokolā norādīts, ka pieteicēja tādējādi neievēroja Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā minētās prasības. Protokolā konstatēts, ka par šādu pārkāpumu ir paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 114.^{2}pantā.

Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes priekšnieks vietas izpildītājs 2009.gada 16.septembrī pieņēma lēmumu Nr.829-900-AA039512 (turpmāk – sākotnējais lēmums) *(11.lietas lapa)*, ar kuru nolēma sodīt pieteicēju ar naudas sodu Ls 3600 apmērā (proti, Ls 1800 apmērā par katru atvesto personu).

[2] Pieteicēja, nepiekrītot sākotnējam lēmumam, apstrīdēja to augstākā iestādē.

[3] 2009.gada 16.novembrī Valsts robežsardzes priekšnieks ar lēmumu Nr.187 (turpmāk– pārsūdzētais lēmums) noraidīja pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu un sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu *(7.-10.lietas lapa)*.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk izklāstītajiem argumentiem.

[3.1] Vīza ir Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamais ceļošanas dokuments trešo valstu pilsoņiem. Tā kā pieteicējas Latvijā ievestajām Gruzijas pilsonēm nebija derīgas vīzas, pieteicēja ir pārkāpusi Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā minētās prasības. Līdz ar to pieteicēja pamatoti sodīta saskaņā ar LAPK 114.^{2}pantu.

[3.2] Nav pamatota pieteicējas atruna, ka pildīt pienākumu veikt dokumentu pārbaudi ierobežo pieteicējas līgumsaistības ar Tbilisi lidostu. Atbildētājs nesaskata objektīvus iemeslus, kuru dēļ pieteicējai nav iespējams veikt tai ar likumu uzliktos pienākumus. Pieteicējas minētie iemesli ir subjektīvi.

[3.3] Pieteicējai piemērotais sods ir samērīgs, proti, pieteicējai piemērots naudas sods Ls 1800 apmērā par katru atvesto personu, ņemot vērā, ka minimālais sods, kas paredzēts attiecīgā panta sankcijā ir Ls 1700 par vienu personu, bet maksimālais Ls 2800. Konkrētajos apstākļos uzliktais naudas sods attaisno tā mērķi un naudas soda apmērs ir samērīgs un atbilstošs izdarītajam pārkāpumam. Turklāt jāņem vērā, ka konkrētajā lietā nepastāv atbildību mīkstinoši apstākļi, bet ir konstatēts atbildību pastiprinošs apstāklis – gada laikā atkārtoti izdarīt pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta.

[4] 2009.gada 21.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu *(3.-6.lietas lapa)* un 2011.gada 7.novembrī tiesā saņemts minētā pieteikuma papildinājums *(61.-62.lietas lapa).*

Pieteikums un tā papildinājums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Pieteicējai pašai ar savu darbinieku starpniecību nav nekādu faktisku iespēju pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, jo saskaņā ar 1998.gada Standarta vienošanās par zemes operāciju apkalpošanu un tās pielikuma A noteikumiem (turpmāk – SGHA vienošanās) to uzņemas lidostas darbinieki. Pieteicēja veic skaidrojošo darbu un informē lidostas darbiniekus par to, kādi dokumenti pasažieriem ir jāpārbauda, tomēr nekad nevar izslēgt cilvēcisko faktoru, proti, ka tomēr kāda persona var pieļaut kļūdu.

[4.2] *T.S.* un *I.D.* tajā pašā dienā, kad ielidoja Rīgā, t.i. 2009.gada 9.septembrī, pirms tam neatstājot lidostas teritoriju, aizlidoja no Rīgas uz Tbilisi. Tādējādi nekādas sekas netika radītas.

[4.3] Pieteicēja atzīst, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, taču uzskata, ka būtu iespējams atzīt šo pārkāpumu par maznozīmīgu un, piemērojot LAPK 21.pantu, izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu, izsakot pieteicējai mutvārdu aizrādījumu.

[4.4] Pieteicēja norādījusi, ka Administratīvā apgabaltiesa 2011.gada 25.marta spriedumā lietā Nr.A42759908 konstatēja, ka kaut arī LAPK $114.^{2}$panta sastāvs konstruēts kā formāls administratīvā pārkāpuma sastāvs, apgabaltiesas ieskatā, iespējamās sekas ir vērtējamas un ņemamas vērā, lai varētu novērtēt izdarītā pārkāpuma raksturu, kas savukārt ir viens no nepieciešamajiem apstākļiem, kas noskaidrojams, uzliekot sodu.

Pieteicējas ieskatā, izskatāmajā gadījumā būtu ņemams vērā, ka pasažierēm bija derīgas Gruzijas pilsoņu pases un Austrijas izsniegtas patvēruma meklētāja identifikācijas kartes, bet nebija Šengenas vīzas. Tātad personas bija iesniegušas savus dokumentus Austrijas konsulārajā iestādē, dokumenti un iemesls pieprasīt patvērumu Austrijā bija pārbaudīti, Austrijas konsulārā iestāde izdeva personām patvēruma meklētāja identifikācijas kartes, šo karšu derīguma termiņš nebija beidzies. Pasažierēm bija biļetes lidojumam uz Vīni. Iespējams, ka pasažieres maldīgi uzskatīja, ka patvēruma meklētāja identifikācijas kartes ir pietiekams dokuments ceļojumam uz šo karšu izdevējvalsti Austriju, vai arī uzskatīja, ka nepieciešamības gadījumā viņas varēs noformēt vīzas uz robežas. Taču pasažieru rīcība nenozīmē, ka viņu pieļautais pārkāpums būtu radījis kādu esošu vai potenciālu apdraudējumu Latvijas valsts migrācijas politikas interesēm. Nekas neliecina par to, ka pasažierēm būtu vēlēšanās nelegāli uzturēties Latvijā vai kādā citā Eiropas valstī, nevis legāli doties uz Austriju. Nekādas nelabvēlīgas sekas šajā gadījumā nav iestājušās.

Administratīvā apgabaltiesa 2011.gada 25.marta spriedumā lietā Nr.A42759908 arī konstatēja, ka gan tad, ja Valsts robežsardze izsniedz personām vīzu jau pēc pārkāpuma izdarīšanas, gan tad, ja neielaiž personas Latvijā, abos gadījumos nekādas nelabvēlīgas sekas neiestājās un tādēļ izdarīto administratīvo pārkāpumu iespējams atzīt par maznozīmīgu. Savukārt atzīstot pārkāpumu par maznozīmīgu, iespējams atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu. Līdzīgus secinājumus Administratīvā apgabaltiesa izdarīja arī, izskatot lietas Nr.A42582008, Nr.A42588508, Nr.A42674508 un Nr.A42565908. Visos 5 gadījumos Administratīvā apgabaltiesa nekonstatēja, ka pieteicējas pieļautais pārkāpums būtu radījis kādu esošu vai potenciālu apdraudējumu vai risku Latvijas valsts migrācijas politikas interesēm, atcēla Valsts robežsardzes lēmumus un izbeidza administratīvā pārkāpuma lietas, izsakot pieteicējai mutvārdu aizrādījumu.

[5] 2010.gada 27.janvārī tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums (*31.-33.lietas lapa),* kurā atbildētājs norādījis, ka pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt. Paskaidrojums pamatots ar tiem pašiem argumentiem, kurus atbildētājs bija ietvēris pārsūdzētajā lēmumā un kas atspoguļoti šā sprieduma 3.punktā. Papildus atbildētājs paskaidrojis, ka nepatiess ir pieteicējas norādītais, ka atbildētājs pieteicējas sūdzībā minētos argumentus nav ne apstiprinājis, ne noliedzis, ne arī norādījis, kādā veidā pieteicēja var izpildīt Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas prasības. Atbildētājs pārsūdzētajā lēmumā ir norādījis, ka Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas prasības izpildes sarežģītība nav iemesls nepildīt likuma prasības, jo, izdodot tiesību normas, likumdevējs ir izvērtējis nepieciešamību ieviest konkrētās prasības, kā arī to izpildes iespēju. Tāpat atbildētājs norādījis, ka tas, ka konkrētajā gadījumā nekādas sekas netika radītas, neatbrīvo pieteicēju no administratīvās atbildības. Pieteicējas saukšana pie administratīvās atbildības ir personas disciplinēšana, lai turpmāk šādi pārkāpumi netiktu izdarīti un, eventuālo pārkāpumu rezultātā, nerastos sabiedrībai kaitīgas sekas.

2011.gada 23.novembrī tiesā saņemts atbildētāja papildu paskaidrojums *(65.-74.lietas lapa)*, kurā norādīts, ka konkrētajos apstākļos pārkāpuma atzīšana par mazsvarīgu nav pieļaujama. Atbildētāja ieskatā, no Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 12.februāra sprieduma lietā SKA-15/2009 secināms, ka lemjot par kāda pārkāpuma atzīšanu par mazsvarīgu, jāņem vērā, kāpēc likumdevējs par attiecīgu pārkāpumu ir paredzējis sodu un vai soda mērķi ir iespējams sasniegt ar mutvārdu aizrādījumu. No Senāta atziņām izriet, ka pārkāpumu var atzīt par mazsvarīgu vienīgi tad, ja ir konstatējams, ka mutvārdu aizrādījums konkrētajā izņēmuma gadījumā būs pietiekams preventīvs līdzeklis, lai pārkāpējs apzinātos savas rīcības prettiesiskumu un vairs neizdarītu analogus pārkāpumus. Konkrētajā gadījumā uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi pieteicēja jau bija izdarījusi vairākus analogus vai līdzīgus pārkāpumus, līdz ar to mutvārdu aizrādījums nebūtu pietiekams audzinošs un preventīvs līdzeklis. Turklāt Administratīvā apgabaltiesa, piemēram, spriedumos lietā Nr.A4266807 un Nr.A42583008 ir norādījusi, ka tajos gadījumos, kad pārkāpums tiek izdarīts atkārtoti, pārkāpumu vispār nebūtu pieļaujams atzīt par mazsvarīgu. Konkrētajā gadījumā nav arī ziņu par kādiem īpašiem apstākļiem, kāpēc pasažierēm bija noteikti jālido uz Rīgu, lai arī viņām nebija vīzas.

Nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka konkrētajā gadījumā nepastāvēja nelegālās imigrācijas risks un tādēļ ir pamats pārkāpumu atzīt par mazsvarīgu.

Tas vien, ka personas nav radījušas acīmredzamu kaitējumu, pats par sev nevar liecināt, ka tātad nepastāv nelegālās imigrācijas risks. Turklāt nelegālās imigrācijas riska novērtēšana ir sarežģīta procedūra, kas nav jādara pārvadātājam, līdz ar to tas arī nevar ietekmēt pārvadātāja izdarītā pārkāpuma raksturu. No Eiropas Kopienas Komisijas 2006.gada 19.jūlija paziņojuma (COM (2006) 402 galīgā redakcija) par trešo valstu pilsoņu nelegālās imigrācijas apkarošanas politikas prioritātēm izriet, ka nelegālās imigrācijas riski rodas arī tad, ja kāda no Eiropas Savienības valstīm pieļauj trešo valstu pilsoņu nelegālu ieceļošanu, tranzītu vai uzturēšanos, jo tas grauj uzticību kopējai imigrācijas politikai. Tādējādi nelegālās imigrācijas apkarošanu regulējošo tiesību aktu mērķis ir citstarp nodrošināt, lai vispār tiktu ierobežota migrācijas plūsma (kā tas ir norādīts, piemēram, Eiropas Savienības Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas 2004/82/EK preambulā). Līdz ar to secināms, ka arī šajā lietā piemērojamo tiesību normu mērķis ir gan nelegālās imigrācijas apkarošana, gan arī nelegālai imigrācijai labvēlīgu apstākļu izskaušana. To iespējams nodrošināt vienīgi tad, ja tiek precīzi ievēroti migrācijas noteikumi, nepieļaujot atkāpes, ja vien situācija nav ārkārtēja (nestandarta). Konkrētajā gadījumā nav konstatējams, ka situācija bija nestandarta.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja, lūdza tiesu izdarīto pārkāpumu atzīt par mazsvarīgu un izbeigt ierosināto administratīvā pārkāpuma lietu. Pieteicēja pārstāvis arī uzsvēra, ka, izspriežot lietu, būtu ņemami vērā arī jaunie apstākļi, proti, tas, ka šobrīd pieteicēja ir būtībā pilnībā kļuvusi par valstij piederošu akciju sabiedrību.

[7] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, uzklausījusi procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka lēmums par administratīvā soda piemērošanu pieteicējai ir grozāms, nosakot pieteicējai naudas sodu panta sankcijā paredzētajā minimālajā apmērā par katru atvesto personu.

[9] Konkrētajā lietā procesa dalībnieku starpā ir strīds par to, vai pieteicēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības, proti, vai pieteicējai pamatoti piemērots administratīvais sods. Pieteicēja uzskata, ka, lai arī formāli pieteicējas darbībās ir konstatējams LAPK 114.^{2}pantā paredzētā pārkāpuma sastāvs, nodarījums vērtējams kā maznozīmīgs, jo tā rezultātā nav radies nekāds kaitējums un konkrētās lietas apstākļi liecina par īpašiem nestandarta apstākļiem. Līdz ar to pieteicēja uzskata, ka bija pamats to atbrīvot no administratīvās atbildības un izteikt mutvārdu aizrādījumu.

[10] Administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības, jākonstatē LAPK paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse *(sal. Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-571/2006 8.punkts)*.

Tādējādi tiesisks pamats saukt personu pie administratīvās atbildības ir tad, ja personas nodarījumā tiek konstatēts administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[11] No pārsūdzētā lēmuma izriet, ka pieteicēja ir saukta pie administratīvās atbildības par LAPK 114.^{2}pantā paredzēto pārkāpumu.

Šis pants paredz atbildību par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu. Pienākumu pārvadātājam pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, savukārt noteic Imigrācijas likuma 21.panta pirmā daļa.

Tātad, lai atzītu, ka ir izdarīts LAPK 114.^{2}pantā paredzētais pārkāpums, ir jākonstatē, ka:

1) ir pārvadāti tādu valstu pilsoņi, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku;

2) pārvadātajai personai nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu;

3) pārvadāšanu veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu.

[12] LAPK 114.²panta norma ir veidota, izmantojot blanketo dispozīciju, proti, pārkāpuma sastāva atklāšanai nepieciešams izmantot arī citas tiesību normas.

Konkrētajā gadījumā Imigrācijas likuma 21.panta pirmā daļa noteic pārvadātāja pienākumu pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā (Šengenas zonā) nepieciešamie dokumenti. Šis pienākums izriet arī no Šengenas konvencijas normām. Proti, minētās konvencijas 26.panta 1.punkts "b" apakšpunkts noteic, ka dalībvalstis apņemas savos likumos ieviest noteikumu, ka pārvadātājam ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka pa gaisa vai jūras ceļu vestam ārvalstniekam ir ceļojuma dokumenti, kas vajadzīgi, lai ieceļotu Līgumslēdzēju Pušu teritorijā. Turklāt arī likuma „Par aviāciju" 112.panta pirmā daļa noteic, ka gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem.

To, kādi ir personai nepieciešamie ceļošanas dokumenti Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai, noteic Imigrācijas likums, kā arī Eiropas Savienības tiesību akti par personu pārvietošanos pāri robežām (tostarp 2006.gada 15.marta regula Nr.562/2006 jeb Šengenas Robežu kodekss) un tiesību akti attiecībā uz imigrāciju.

[13] Atbilstoši Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punktam, ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam, cita starpā, vienlaikus ir: derīgs ceļošanas dokuments (1.punkts; saskaņā ar šā punkta „d" un „f" apakšpunktu, ceļošanas dokuments ir derīgs, ja tā derīguma termiņš vismaz par trim mēnešiem pārsniedz paredzēto uzturēšanās laiku Latvijas Republikā un tajā ir vieta vīzām) un derīga vīza (2.punkts).

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 2.punktu ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 11.punktu vīza ir noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs, vai šķērsot to teritoriju tranzītā, un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā norādītajā laikposmā tik reizes, cik vīzā norādīts, ieceļo un uzturas Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs.

Trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas nosacījumus reglamentē arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta regulas Nr.562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (turpmāk - Šengenas Robežu kodekss) 5.pants. Saskaņā ar šā panta 1.punktu attiecībā uz uzturēšanos, kas nav ilgāka par trim mēnešiem sešu mēnešu laikā, uz trešo valstu valstspiederīgajiem attiecas šādi ieceļošanas noteikumi: a) viņiem ir derīgs ceļošanas dokuments vai dokumenti, kas dod tiesības šķērsot robežu; b) viņiem ir derīga vīza, ja tā vajadzīga saskaņā ar 2001.gada 15.marta Regulu (EK) Nr.539/2001, izņemot gadījumus, ja viņiem ir derīga uzturēšanās atļauja.

No minētajām tiesību normām secināms, ka ārzemnieka ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti Imigrācijas likuma 21.panta izpratnē un Eiropas Savienības tiesību izpratnē ir personu apliecinošs dokuments (pase) un vīza, ja tāda ir nepieciešama.

Kā jau vairākkārt atzinusi Administratīvā apgabaltiesa, šie līdz ar to ir arī Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamie ceļošanas dokumenti LAPK 114.^{2}panta izpratnē *(sk., piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 7.februāra sprieduma 18.punktu, 2011.gada 18.marta sprieduma lietā Nr. A42762208 12.punktu).*

[14] Padomes 2001.gada 15.marta Regulas (EK) Nr.539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas, 1.panta 1.punkts noteic, ka šīs regulas I pielikuma sarakstā minēto trešo valstu pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzai. Šajā sarakstā ietverta arī Gruzija.

[15] Saskaņā ar LAPK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Saskaņā ar šā panta otro daļu, panta pirmajā daļā minētos faktus citstarp konstatē ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar liecinieku liecībām un citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem (foto, video) (..)).

[16] Pārbaudot lietā savāktos pierādījumus, tiesa konstatē:

[16.1] 2009.gada 9.septembrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punkta galvenā inspektore pieteicējai sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu, kura saturs atspoguļots šā sprieduma 1.punktā.

[16.2] Paskaidrojumā, kas sniegts 2009.gada 9.septembrī *(42.lietas lapa)*, pieteicējas pārstāve norādījusi, ka 2009.gada 9.septembrī pieteicēja ar reisu BT 723 Tbilisi – Rīga atveda divas pasažieres - Gruzijas pilsones *I.D.* un *T.S.*, kurām bija derīgas pases, nebija Šengenas vīzas, bet bija Austrijas patvēruma meklētāju kartes. Paskaidrojumā norādīts, ka pieteicēja informēs pārstāvjus Tbilisi.

[16.3] Pasažierei *I.D.* (dzimusi 1962.gada */dzimšanas datums/*), par kuras atvešanu uz Latviju pieteicēja saukta pie administratīvās atbildības, bija derīga pase Nr.*/pases numurs/*, derīga no 2009.gada 24.jūnija līdz 2019.gada 24.jūnijam *(43.lietas lapa).*

[16.4] *I.D.* aviobiļetē Nr.1 *(43.lietas lapa)* norādīts, ka tā derīga 2009.gada 9.septembra reisam Tbilisi –Rīga plkst.03.25.

[16.5] *I.D.* aviobiļetē Nr.2 *(43.lietas lapa)* norādīts, ka tā derīga 2009.gada 9.septembra reisam Rīga - Vīne plkst.11.55.

[16.6] *I.D.* piederošajā Austrijas izdotajā patvēruma meklētāja kartē norādīts, ka karte derīga līdz 2010.gada 5.aprīlim *(45.lietas lapa).*

[16.7] Pasažierei *T.S.* (dzimusi 1989.gada */dzimšanas datums/*), par kuras atvešanu uz Latviju pieteicēja saukta pie administratīvās atbildības, bija derīga pase Nr.*/pases numurs/*, derīga no 2009.gada 8.jūnija līdz 2019.gada 8.jūnijam *(44.lietas lapa).*

[16.8] *T.S.* aviobiļetē Nr.1 *(44.lietas lapa)* norādīts, ka tā derīga 2009.gada 9.septembra reisam Tbilisi –Rīga plkst.03.25.

[16.9] *T.S.* aviobiļetē Nr.2 *(44.lietas lapa)* norādīts, ka tā derīga 2009.gada 9.septembra reisam Rīga - Vīne plkst.11.55.

[16.10] *T.S.* piederošajā Austrijas izdotajā patvēruma meklētāja kartē norādīts, ka karte derīga līdz 2010.gada 5.aprīlim *(45.lietas lapa).*

[16.11] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes ieceļošanas atteikumā pie robežas Nr.901-09118(C) *(51.lietas lapa)* norādīts, ka 2009.gada 9.septembrī plkst.9.00 robežšķērsošanas vietā Valsts robežsardzes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punktā pie galvenās inspektores kapteines *I.R.* bija ieradusies *I.D.* (Gruzijas pilsone), kura pastāvīgi dzīvo Austrijā, un kura ieradusies Latvijā ar reisu Tbilisi– Rīga BT 723 plkst.6.10 bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas. *I.D.* tika informēta, ka viņai atteikta ieceļošana Latvijā.

[16.12] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes ieceļošanas atteikumā pie robežas Nr.901-09117(C) *(50.lietas lapa)* norādīts, ka 2009.gada 9.septembrī plkst.9.00 robežšķērsošanas vietā Valsts robežsardzes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punktā pie galvenās inspektores kapteines *I.R.* bija ieradusies *T.S.* (Gruzijas pilsone), kura pastāvīgi dzīvo Austrijā, un kura ieradusies Latvijā ar reisu Tbilisi– Rīga BT 723 plkst.6.10 bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas. *T.S.* tika informēta, ka viņai atteikta ieceļošana Latvijā.

[16.13] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punkta inspektore *T.L.* 2009.gada 9.septembra ziņojumā *(46.lietas lapa)* norādījusi, ka 2009.gada 9.septembrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" tranzītkoridorī T-4 pildīja dienesta pienākumus. Plkst. 06:20 tika konstatēts, ka ar reisu BT Tbilisi - Rīga plkst. 06.20 pieteicēja atveda divas Gruzijas pilsones bez derīga ceļošanas dokumenta (nav Šengenas valstu ieceļošanas vīzas vai uzturēšanās atļaujas). Robežkontroles laikā personas uzrādīja Austrijā izsniegtas patvēruma meklētāja identifikācijas kartes. Personas plānoja tranzītā caur lidostu „Rīga" izlidot uz Austriju ar reisu BT 431 Rīga - Vīne plkst. 11.55.

Personai *I.D.* (dzimusi 1962.gada */dzimšanas datums/*) bija derīga Gruzijas pilsoņa pase Nr. */pases numurs/* (derīga no 2009.gada 24.jūnija līdz 2019.gada 24.jūnijam) un Austrijā izsniegta patvēruma meklētāja identifikācijas karte Nr. */kartes numurs/*. Personai *T.S.* (dzimusi 1989.gada */dzimšanas datums/*) bija derīga Gruzijas pilsoņa pase Nr. */pases numurs/* (derīga no 2009.gada 8.jūnija līdz 2019.gada 8.jūnijam) un Austrijā izsniegta patvēruma meklētāja identifikācijas karte Nr.*/kartes numurs/*.

[16.14] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punkta inspektors *N.D.* 2009.gada 9.septembra ziņojumā *(47.lietas lapa)* norādījis, ka 2009.gada 9.septembrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" tranzītkoridorī T-4 pildīja dienesta pienākumus. Plkst. 06:20 tika konstatēts, ka ar reisu BT Tbilisi - Rīga plkst. 06.20 pieteicēja atveda divas Gruzijas pilsones bez derīga ceļošanas dokumenta (nav Šengenas valstu ieceļošanas vīzas vai uzturēšanās atļaujas). Robežkontroles laikā personas uzrādīja Austrijā izsniegtas patvēruma meklētāja identifikācijas kartes. Personas plānoja tranzītā caur lidostu „Rīga" izlidot uz Austriju ar reisu BT 431 Rīga - Vīne plkst. 11.55.

Personai *I.D.* (dzimusi 1962.gada */dzimšanas datums/*) bija derīga Gruzijas pilsoņa pase Nr. */pases numurs/* (derīga no 2009.gada 24.jūnija līdz 2019.gada 24.jūnijam) un Austrijā izsniegta patvēruma meklētāja identifikācijas karte Nr*./kartes numurs/*. Personai *T.S.* (dzimusi 1989.gada */dzimšanas datums/*) bija derīga Gruzijas pilsoņa pase Nr. */pases numurs/* (derīga no 2009.gada 8.jūnija līdz 2019.gada 8.jūnijam) un Austrijā izsniegta patvēruma meklētāja identifikācijas karte Nr*./kartes numurs/*.

[16.15] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punkta galvenā inspektore *I.V.* 2009.gada 9.septembra ziņojumā *(48.lietas lapa)* norādījusi, ka 2009.gada 9.septembrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" I kategorijas robežkontroles punktā pildīja maiņas vecākā pienākumus. Plkst. 06:20 tranzītkoridorī tika konstatēts, ka ar reisu BT Tbilisi - Rīga plkst. 06.20 pieteicēja atveda divas Gruzijas pilsones bez derīga ceļošanas dokumenta (nav Šengenas valstu ieceļošanas vīzas vai uzturēšanās atļaujas). Robežkontroles laikā personas uzrādīja Austrijā izsniegtas patvēruma meklētāja identifikācijas kartes. Personas plānoja tranzītā caur lidostu „Rīga" izlidot uz Austriju ar reisu BT 431 Rīga - Vīne plkst. 11.55.

Personai *I.D.* (dzimusi 1962.gada */dzimšanas datums/*) bija derīga Gruzijas pilsoņa pase Nr. */pases numurs/* (derīga no 2009.gada 24.jūnija līdz 2019.gada 24.jūnijam) un Austrijā izsniegta patvēruma meklētāja identifikācijas karte Nr*./kartes numurs/*. Personai *T.S.* (dzimusi 1989.gada */dzimšanas datums/*) bija derīga Gruzijas pilsoņa pase Nr. */pases numurs/* (derīga no 2009.gada 8.jūnija līdz 2019.gada 8.jūnijam) un Austrijā izsniegta patvēruma meklētāja identifikācijas karte Nr*./kartes numurs/*.

Par Gruzijas pilsoņu atvešanu bez derīga ceļošanas dokumenta pieteicējai sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.AA039512 saskaņā ar LAPK 114.panta otro daļu. Izsniegta pavēste par pieteicējas pārstāvja ierašanos Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldē pie priekšnieka par administratīvās pārkāpuma lietas izskatīšanu 2009.gada 16.septembrī plkst. 10.00.

Ieceļošanas atteikums pie robežas Nr. 901-09117 (C) un 901-091 18 (C) nosūtīts pa faksu 67075600 Valsts robežsardzei.

Personas plāno atgriezties Gruzijā 2009.gada 9.septembrī ar reisu BT 722 Rīga-Tbilisi plkst.20.25. Līdz izlidošanai personas atradīsies Ziemeļu termināla T-4 izlidošanas sektora slēgtajā zonā.

Personas pārbaudītas pēc Sisone4all, paziņojumi netika saņemti.

Personas aizturēja inspektors *N.D.*

[16.16] Standarta līgumā par virszemes apkalpošanu (SGHA-1998) (vienkāršotā procedūra) *(12. – 14.lietas lapa ar atsevišķiem līguma punktu tulkojumiem lietas 15.-17.lapā),* kas noslēgts starp sabiedrību „TAV Urban Georgia" un pieteicēju, norādīts, ka līguma puses ir vienojušās par 1998.gada aprīļa Standarta līguma par virszemes apkalpošanu (SGHA) piemērošanu.

[16.17] 1998.gada Standarta līguma par virszemes apkalpošanu (SGHA) *(18. – 21.lietas lapa ar atsevišķiem līguma punktu tulkojumiem lietas 22.-25.lapā)* 4.2.1.punkta „a" apakšpunkts noteic, ka pirms izlidošanas jāpārbauda un jāpārliecinās, ka biļetes ir derīgas lidojumam, kuram tās tiek uzrādītas. Pārbaude neattiecas uz maksu par lidojumu. Savukārt minētā līguma 4.2.2.punkts paredz, ka abpusēji vienojoties, tiek pārbaudīti ceļošanas dokumenti (pases, vīzas, vakcinācijas u.c. sertifikāti) attiecīgajiem lidojumiem, bet par ko pakalpojuma sniedzējs nenes nekādu atbildību.

[17] Tiesa, izvērtējusi iepriekšējā punktā minētos pierādījumus, atzīst, ka pieteicējas darbībās ir saskatāmi visi LAPK 114.^{2}pantā paredzētie pārkāpuma sastāva objektīvo pusi veidojošie elementi. Tiesa arīdzan konstatē, ka lietas dalībnieku starpā par to nav strīda. Proti:

[17.1] lietā nav strīda par to, ka ir pārvadātas tādas valsts pilsones, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pilsones, uz Latvijas Republiku. Pieteicēja 2009.gada 9.septembrī no Tbilisi uz Rīgu atveda divas Gruzijas pilsones - *I.D.* un *T.S.* Pieteicēja šo faktu nenoliedz. Lietā nav strīda par to, ka Gruzijas pilsoņi nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pilsoņi;

[17.2] lietā nav strīda arī par to, ka saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu, Regulu Nr.539/2001 un Imigrācijas likumu šīm personām ieceļošanai Latvijā bija nepieciešams derīgs ceļošanas dokuments un derīga vīza. Personām bija derīgas Gruzijas pilsoņu pases, taču nebija derīgas vīzas, kas dotu tiesības ieceļot Latvijas Republikā. Gruzijas pilsonēm bija arī Austrijā izsniegtas patvēruma meklētāja identifikācijas kartes, kas nav derīgas ceļošanai Šengenas valstu teritorijā. Pieteicēja to nenoliedz. Līdz ar to tiesa secina, ka lietā nav strīda arī par to, ka konkrētajā gadījumā personām nebija Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu;

[17.3] lietā nav strīda arī par to, ka pārvadāšanu veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu. Pieteicēja atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā minēto persona uz Latvijas Republiku atveda pieteicēja ar lidmašīnu.

[18] Tāpat tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā konstatējama arī pārkāpuma subjektīvā puse. Proti, tiesa piekrīt atbildētājam, ka tā ir pieteicējas atbildība nodrošināt, lai pasažieru ieceļošanas dokumentu pārbaude būtu pienācīgi notikusi. Tas, ka pieteicēja dokumentu pārbaudes pienākumu ar civiltiesisku līgumu ir nodevusi citai personai – uzņēmumam „TAV Urban Georgia", neatbrīvo pieteicēju no atbildības par likumā noteiktā pienākuma izpildīšanu. Tādējādi, ja pieteicējas līgumpartneris ir pieļāvis kļūdu vai neuzmanību, un tā dēļ pieteicēja kā pasažieri uz Latvijas Republiku atvedusi personu, kurai nav derīgu ieceļošanas dokumentu, pieteicēja par to ir atbildīga.

Tiesas sēdē, kā jau minēts, pieteicējas pārstāvis arī nenoliedza, ka pieteicēja atzīst savās darbībās administratīvā pārkāpuma sastāvu.

[19] Ievērojot minēto, tiesas ieskatā, atbildētājs pamatoti izdarīja secinājumu, ka pieteicēja ir izdarījusi LAPK 114.^{2}panta pārkāpumu.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka strīds pēc būtības šīs lietas ietvaros procesa dalībnieku starpā ir par to, vai konkrētajā gadījumā pieteicējas izdarīto pārkāpumu būtu iespējams vērtēt kā mazsvarīgu. Kā izriet no pieteicējas pieteikuma papildinājumiem un pieteicējas pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē, pieteicējas ieskatā, konkrētajā gadījumā ir pamats pieteicējas pārkāpumu atzīt par mazsvarīgu, jo nav konstatējams, ka pieteicējas atvestie pasažieri būtu varējuši radīt nelegālās imigrācijas risku.

[20] Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav pamata pieteicējas pārkāpumu atzīt par mazsvarīgu. Minētais secinājums pamatojams ar turpmāk izklāstītajiem argumentiem.

[21] Tiesas ieskatā, konkrētajā gadījumā nav konstatējami ārkārtas apstākļi, kas liecinātu, ka situācija bijusi tik nestandarta, ka pārvadātājam būtu bijis pamats atkāpties no pienākuma pārvadāt tikai tādus pasažierus, kuriem ir nepieciešamie dokumenti (tostarp vīza) ceļošanai caur Latvijas Republiku.

Tiesa pieļauj, ka izņēmuma gadījumos ar konkrētu pasažieri saistītie faktiskie apstākļi varētu būt tik netipiski, ka to dēļ pārvadātājs pamatoti izlemj pārvadāt šo personu arī bez derīgiem ceļošanas dokumentiem. Tomēr šādos gadījumos pārvadātājam vajadzētu pirms tam sazināties ar Latvijas robežsardzes pārstāvjiem un informēt par to, ka pastāv kādi īpaši apstākļi,

kuru dēļ lidojumam uz Latviju tiek reģistrētas personas, kurām nav vīzas ieceļošanai Latvijas Republikā. Sliktākajā gadījumā pārvadātājam šādās situācijās vajadzētu vismaz kaut kādā veidā piefiksēt tos iemeslus, kuru dēļ tas ir nolēmis izņēmuma kārtā pārvadāt personu bez ceļošanas dokumentiem, lai, personai ieceļojot Latvijā, pārvadātājs varētu par šiem apstākļiem informēt Valsts robežsardzi.

Kā izskatāmajā lietā tika noskaidrots tiesas sēdē, ne pieteicējas, ne atbildētāja rīcībā nav nekādas informācijas, kas liecinātu, ka konkrētajā gadījumā būtu bijuši kādi ārkārtēji apstākļi, kuru dēļ konkrētajām Gruzijas pilsonēm nebija vīzas ieceļošanai Eiropas Savienībā, bet, neskatoties uz to, bija objektīvs pamats viņas tomēr Šengenas zonā ievest. Tas prezumējami nozīmē, ka pieteicēja atveda personas bez vīzas kļūdas dēļ, nevis tāpēc, ka pieteicējai (ar Tbilisi lidostas darbinieku starpniecību) bija zināmi kādi fakti, kas dotu pamatu uzskatīt, ka konkrētajā gadījumā Gruzijas pilsones uz Latviju ir atvedamas, kaut arī viņām nav vīzas ieceļošanai Šengenas zonā. Līdz ar to tiesa nesaskata, ka konkrētajā gadījumā būtu pastāvējusi objektīva nepieciešamība humānu apsvērumu dēļ pārvadāt uz Rīgu pasažierus, kuriem nav nepieciešamo ceļošanas dokumentu.

Tiesas ieskatā, pietiekami nepārprotams ir arī tiesiskais regulējums, no kura izriet, kādi dokumenti ir nepieciešami ieceļošanai Šengenas zonā un ka patvēruma meklētāja karte noteikti nav dokuments, kas ir derīgs ceļošanai (sk. šā sprieduma 13. un 14.punktu).

Tāpat no turpmāk izklāstītā arī izriet, ka patvēruma meklētāja karte pati par sevi nevarētu būt pietiekams iemesls uzskatīt, ka tātad pastāv īpaši apstākļi, kuru dēļ attiecīgo personu pieļaujams pārvadāt bez vīzas.

Saskaņā ar tiesisko regulējumu patvēruma meklētāja karti izsniedz personai, kura ir ieradusies valstī un lūdz patvērumu, uz laiku, līdz noslēdzas patvēruma lūguma izlemšanas process (patvērums tiek piešķirts, atteikts piešķirt, vai patvēruma jautājums kādu iemeslu dēļ tiek atstāts bez izskatīšanas (lieta tiek izbeigta)) (sk. Eiropas Savienības Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīvas 2003/9/EK 6.panta 1., 3. un 4.punktu). Tādējādi ar patvēruma meklētāja karti tiek apliecināts vienīgi tas, ka persona attiecīgajā valstī ir lūgusi patvērumu. Savukārt saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīvas 2003/9/EK 6.panta 5.punktu personai, kura lūgusi patvērumu, ja tai rodas objektīva nepieciešamība izbraukt no valsts, ir iespējams saņemt ceļošanas dokumentus. Proti, ar patvēruma jautājumu risinošo iestāžu starpniecību patvēruma meklētājiem *ir iespējams saņemt vīzas*, ja tiešām ir kādi apstākļi, kuru dēļ šīm personām var būt nepieciešamība uz laiku no attiecīgās valsts izbraukt.

Tiesas ieskatā, no minētā izriet, ka gadījumā, ja persona, kura kādā no Eiropas Savienības valstīm ir lūgusi patvērumu, pēc tam atkal vēlas šajā valstī ieceļot, tad uz šo personu prasība pēc derīgiem ieceļošanas dokumentiem ir attiecināma tādā pašā mērā, kā uz jebkuru citu pasažieri.

No iepriekš minētā arī secināms, ka šīs lietas konkrētās pasažieres, kurām bija Austrijas izdotas patvēruma meklētāja kartes, pirms tam bija bijušas Austrijā, kur bija lūgušas patvērumu, bet tad nezināmu iemeslu dēļ no Austrijas bija atkal izbraukušas uz savu izcelsmes valsti. Konkrētās pasažieres ceļošanas dokumentus Austrijā acīmredzot nebija saņēmušas, pretējā gadījumā viņām būtu vīza, kas ļautu pēc tam atkal atgriezties Austrijā.

Tiesa pieļauj, ka pieteicējas rīcība, atvedot konkrētās pasažieres uz Latviju, varētu būt saistīta ar iepriekš minētās Eiropas Savienības Padomes direktīvas regulējuma nepārzināšanu un vēlmi veicināt patvēruma meklētāju tiesību aizsardzību. Tomēr, tiesas ieskatā, regulējuma nezināšana pati par sevi, tiesas ieskatā, nevar būt iemesls, lai pieteicējas izdarīto pārkāpumu atzītu par mazsvarīgu. Kā jau minēts, ja pieteicēja pieļāva, ka patvēruma meklētāja karte varētu būt pietiekams ārkārtas iemesls ievest Šengenas zonā personas bez vīzām, tad pieteicējai (Tbilisi lidostas darbiniekiem, kuriem pieteicēja uzticējusi pienākumu pārbaudīt pasažieru ceļošanas dokumentus) būtu vajadzējis sazināties ar Latvijas robežsardzi, un viņiem būtu izskaidrots, ka patvēruma meklētāja karte pati par sevi nekādā ziņā nevar būt pietiekams pamats ieceļošanai bez vīzas.

[22] Tiesa arī nepiekrīt pieteicējai, ka konkrētajā gadījumā nepastāvēja nekāds nelegālās imigrācijas apkarošanas interešu apdraudējums.

Tiesa piekrīt atbildētājam, ka šajā lietā piemērojamo normu mērķis primāri ir nelegālās imigrācijas apkarošana, tomēr kā subsidiārs mērķis atzīstama arī nelegālajai imigrācijai labvēlīgu apstākļu izskaušana. Tiesa arī piekrīt, ka to iespējams izdarīt vienīgi tad, ja tiek precīzi ievēroti migrācijas noteikumi, nepieļaujot atkāpes, ja vien situācija nav ārkārtēja (nestandarta). Kā jau minēts iepriekš, konkrētajā gadījumā nestandarta situācija nav konstatējama.

Līdz ar to, lai arī konkrētajā gadījumā pieteicējas pārkāpums nav radījis reālu nelegālās imigrācijas gadījumu (jo pasažieres pēc neielaišanas Latvijā tika nosūtītas atpakaļ uz Gruziju), pieteicējas rīcība, šādos gadījumos vispār atvedot pasažierus, var radīt zināmu nelegālās imigrācijas risku. Proti, tas, ka šādām personām, kurām nav ceļošanai nepieciešamie dokumenti, vispār ir ielaistas lidmašīnā un atvestas līdz robežai Rīgas lidostā, tiesas ieskatā, pats par sevi jau zināmā mērā skar nelegālās imigrācijas apkarošanas intereses, jo šādu situāciju esamība var radīt priekšstatu, ka migrācijas noteikumi netiek stingri piemēroti. Tas savukārt var graut vispārējo uzticību nelegālās imigrācijas apkarošanas efektivitātei un tādējādi kavēt nelegālajai imigrācijai labvēlīgas vides izskaušanu.

Turklāt tiesas ieskatā, ir vispārzināms, ka liela daļa personu, kuras ir vēlējušās pretendēt uz patvērumu Eiropas Savienībā, patiesībā ir tā saucamie "ekonomiskie bēgļi". Proti, nereti patvēruma meklētāji no savas izcelsmes valsts ir devušies prom ne jau tādu apstākļu dēļ, kas saskaņā ar Patvēruma likumu un Eiropas Savienības 2004.gada 29.aprīļa direktīvu 2004/83/EK (par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība) ir pamats patvēruma piešķiršanai, bet gan ekonomisko iemeslu dēļ (ar vēlmi dzīvot ekonomiski labvēlīgākā vidē, lielākā labklājībā). Šādas personas pat nereti izmanto patvēruma piešķiršanas lūgumu, lai varētu iekļūt Eiropas Savienības teritorijā, bet tad, nesagaidījušas galīgo valsts atbildi uz patvēruma lūgumu, patvaļīgi pamet patvēruma meklētāju centrus un izvēlas kādā no Eiropas Savienības valstīm uzturēties nelegāli. Tādējādi personas, kuras Eiropas Savienības valstī kaut kad ir lūgušas patvērumu, tad šo valsti ir pametušas un pēc tam nelegāli (bez ceļošanas dokumentiem) vēlas šajā valsti atgriezties, var potenciāli radīt nelegālās imigrācijas risku.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka šajā situācijā, kad personām vispār nav bijusi izsniegta vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, tiesas ieskatā, pārvadātāja atbrīvošana no administratīvās atbildības būtu nesamērīga ar nepieciešamību sasniegt iepriekš identificētos imigrācijas regulējuma mērķus.

Tiesa nekonstatē, ka šajā lietā būtu kādi papildu apstākļi, kas varētu būt par pamatu tam, lai atzītu pārkāpumu par maznozīmīgu.

[23] Papildus minētajam, tiesa norāda, ka, tās ieskatā, vērtējot iespējamību atzīt konkrēto pārkāpumu par maznozīmīgu, tiesai ir pienākums ņemt vērā arī Administratīvās apgabaltiesas praksi līdzīgās lietās.

Proti, ievērojot, ka Administratīvā apgabaltiesa administratīvā pārkāpuma lietas izskata kā galīgās instances tiesa, Administratīvā rajona tiesa uzskata, ka šīs tiesas atziņām šajās lietās ir īpaši autoritatīvs spēks. Turklāt Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka tās instances tiesai, kuras nolēmums nav pārsūdzams, ir pienākums nodrošināt tiesu prakses vienveidību šajās lietās (sk., piemēram, ***Stefancica and others v. Romania, 02.11.2010., 38155/02).*** Tiesa prezumē, ka Administratīvā apgabaltiesa, izskatot lietas, to apzinās un tātad pievērš īpašu uzmanību, lai apgabaltiesas nolēmumos ietvertās atziņas būtu izmantojamas analogās lietās.

Administratīvā apgabaltiesa ar spriedumu ir izskatījusi vairākas administratīvā pārkāpuma lietas, kurās akciju sabiedrība „Air Baltic Corporation" saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 114.^{2}pantu. Izvērtējot Administratīvās apgabaltiesas praksi, tiesa kopumā secina, ka Administratīvā apgabaltiesa līdz šim ir uzskatījusi, ka pamats pieteicējas pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu varētu būt tad, ja pasažieriem, kurus pieteicēja atvedusi, ir bijusi gan derīga pase, gan vīza, vienīgi vīza bijusi ielīmēta iepriekšējā (anulētā) pasē. Savukārt gadījumos, kad pieteicējas atvestajiem pasažieriem vīza vispār nav bijusi izsniegta, Administratīvā apgabaltiesa uzskatījusi, ka pieteicēja no administratīvās atbildības nav

atbrīvojama (sk. piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 18.marta spriedumu lietā Nr.A42762208).

[24] Vienlaikus tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā ir pamats vērtēt, vai pieteicējai piemērotais administratīvā soda apmērs – Ls 3600 apmērā (proti, Ls 1800 apmērā par katru atvesto personu) uzskatāms par adekvātu. Kā jau minēts LAPK 114.^{2}panta sankcija ir noteikta amplitūdā no Ls 1700 līdz Ls 2800 par katru atvesto personu. Pieteicējai par konkrēto pārkāpumu atbildētājs ir izvēlējies piemērot naudas sodu Ls 1800 apmērā par katru atvesto personu, savu nostāju pamatojot ar argumentu, ka pieteicēja šāda veida pārkāpumu izdara ļoti bieži.

Tiesa uzskata, ka atbildētāja nostāja konkrētajā gadījumā bijusi nesamērīgi formāla.

LAPK 32.panta pirmā daļa noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Saskaņā ar LAPK 32.panta otro daļu, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Nosakot pieteicējai piemērojamā soda apmēru, tiesas ieskatā, būtu jāvērtē tas, kādas negatīvas sekas pieteicējas pārkāpums ir radījis *(šāda atziņa izriet arī no Administratīvās apgabaltiesas prakses, sk., piemēram, 2011.gada 14.aprīļa sprieduma lietā Nr.A42674508 12.punktu)*. Konkrētajā gadījumā, kā jau minēts, pieteicējas pārkāpums nav radījis reālu nelegālās imigrācijas gadījumu, kaut arī konkrēto Gruzijas pilsoņu atvešana zināmā mērā skar nelegālajai imigrācijai labvēlīgu apstākļu izskaušanas (preventīvās) intereses, proti, pats fakts, ka līdz Latvijas Republikas robežai tiek atvestas personas, kurām nav derīgu ieceļošanas dokumentu, zināmā mērā var radīt priekšstatu, ka ieceļošanas noteikumi, braucot uz Latviju, netiek precīzi ievēroti un Latvijas Republikā pastāv iespēja nokļūt arī tad, ja nepieciešamo dokumentu nav. Tomēr šo interešu aizsardzību, tiesas ieskatā, ir iespējams pilnvērtīgi nodrošināt, piemērojot pieteicējai naudas sodu panta sankcijā paredzētajā minimālajā apmērā.

Tiesas ieskatā, tas vien, ka pieteicēja par analogu pārkāpumu sodīta arī iepriekš, pats par sevi nevar būt pietiekams arguments, lai tāpēc uzskatītu, ka tagad pieteicējai nevar piemērot sodu minimālajā apmērā. Tiesa gan piekrīt, ka cita veida pārkāpumu gadījumos parasti pārkāpumu atkārtotība varētu būt pietiekams iemesls, lai uzskatītu, ka tātad ar minimālo soda mēru nav iespējams panākt, ka persona ievēro tiesību normas, tomēr šajās lietās jāņem vērā apstākļu specifika. Proti, pārkāpējs ir juridiska persona ar ļoti plašu darbību, kura īsteno savus pienākumus ar ļoti daudzu personu starpniecību. Šādās lietās ir objektīvi iespējams cilvēciskais faktors (cilvēciskas kļūdas), proti, pat ja pieteicēja no savas puses dara visu iespējamo, cilvēciskais faktors nav pilnībā izslēdzams. Tāpēc šādos apstākļos, tiesas ieskatā, pārkāpumu atkārtotība pati par sevi nenozīmē, ka tātad pārkāpējs nav sapratis savas kļūdas un necenšas tās novērst.

Turklāt konkrētajā gadījumā, tiesas ieskatā, atsauce uz atkārtotību ir pārāk formāla. Pārbaudījusi pieejamo informāciju Tiesu informācijas sistēmā, tiesa konstatē, ka no visām administratīvajā tiesā līdz šim izskatītajām lietām, kurās pieteicēja pārsūdzējusi par LAPK 114.^{2}pantā paredzēto pārkāpumu piemēroto sodu, citi gadījumi, kad pieteicējas atvestās personas būtu bijušas ar patvēruma meklētāja karti, nav. Tiesas ieskatā, šādas situācijas ir specifiskas, jo prasa no pieteicējas papildus vispārīgajiem imigrācijas noteikumiem pārzināt arī patvēruma meklētāju ceļošanas regulējumu. Līdz ar to tas, ka pieteicēja par LAPK 114.^{2}panta pārkāpumu jau sodīta iepriekš, nenozīmē, ka pieteicējai jau iepriekš būtu konsekventi skaidrots, kā pārvadātājam jārīkojas un kāds normatīvais regulējums jāpārbauda situācijā, kad pasažieris uzrāda patvēruma meklētāja karti. Tiesa uzskata, ka atkārtotība kā atbildību pastiprinošs apstāklis ir noteikta tieši tāpēc, ka tiek prezumēts, ka pēc pirmās sodīšanas reizes persona sapratīs savu kļūdu un vairāk tā nedarīs. Konkrētajā gadījumā iepriekšējās sodīšanas reizes pieteicējai nevarēja radīt lielāku skaidrību par to, kā jārīkojas situācijā, kad pasažieris uzrāda

patvēruma meklētāja karti, līdz ar to nav konstatējams, ka pieteicēja apzināti būtu pieļāvusi pārkāpumu, neskatoties uz iepriekšējām norādēm.

LAPK 22.pants noteic, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Tā kā konkrētajā gadījumā, Latvijas Republikā ievedot Gruzijas pilsones, kuras tranzītā vēlējās šķērsot Latvijas Republiku, tiesas ieskatā, nelegālās imigrācijas risks nav augsts (proti, pieteicējas sodīšanai šajā gadījumā ir tikai subsidiārs mērķis, lai izskaustu nelegālajai imigrācijai labvēlīgus apstākļus), konkrētajā lietā, tiesas ieskatā, administratīvā soda mērķi var sasniegt ar minimālo sankciju, kas ir pietiekoši barga. Līdz ar to tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir grozāms un pieteicējai piemērojams administratīvais sods Ls 1700 apmērā par katru atvesto personu.

[25] Tiesa papildus norāda, ka, tās ieskatā, pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē norādītais, ka šobrīd valsts ir pārņēmusi pieteicējas privātā akcionāra kapitāldaļas, līdz ar to pieteicēja ir valstij piederoša aviosabiedrība, nevar būt iemesls, lai iestāde un tiesa attiecībā uz pieteicēju tiesību normas piemērotu atšķirīgi kā tas būtu darāms salīdzinājumā ar privātajām aviosabiedrībām. Neatkarīgi no tā, kas ir pieteicējas akcionārs, pieteicēja ir patstāvīga privāto tiesību juridiskā persona, uz kuru tiesību normas attiecas tādā pašā mērā kā uz citām privāto tiesību juridiskajām personām.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 5.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

grozīt Valsts robežsardzes 2009.gada 16.novembra lēmumā Nr.187 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.AA039512) noteikto soda mēru no Ls 3600 uz Ls 3400 (proti, Ls 1700 apmērā par katru atvesto personu), bet pārējā daļā AS „Air Batlic Corporation" sūdzību **noraidīt.**

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese /paraksts/ I.Višķere

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese

I.Višķere
Rīgā, 2011.gada 23.decembrī